

Hon kan väl för fan inte veta vart vi ska hän?

Buss på Sverige 2011

Min väninna hittar knappt hem om hon avviker från den invanda rutten. För henne är GPS något av det bästa som hänt. Hennes far Ernst, som startade åkeri för mer än ett halvt sekel sedan, har svårt att fatta vad en sån manick ska vara bra för.

- Observera observera, säger den digitala GPS-rösten.
- Vad vill hon nu då? undrar Ernst.
- Hon varnar att jag kör för fort, svarar Elsie.
- Vad har hon med det att göra!

Ja, vad har hon med det att göra.

Som barn kunde jag ligga på golvet och studera kartor, i timmar. Fascinationen har hållit i sig och det är lite av en sport att hitta fram till en plats. Har jag varit där tidigare men är osäker kopplar jag på autopiloten. Det är tillfredställande att hitta fram med hjälp av kroppens minne.

När jag och Elsie är på bilresa vill jag titta i kartor och hon följa GPS:ens uträknade rutt. I början blev jag provocerad. GPS:en ger ingen överblick och inga valmöjligheter. Resan förvandlas till transport, befriat från det oväntade.

Nu har vi hittat ett mellanläge. Ljudet är nerskruvad till viskningsnivå, och jag kollar kartan. Ibland föreslår jag en annan väg men då får mottagaren spel: *Gör en u-sväng. Gör en u-sväng. Gör en u-sväng.*

Så kommer förstås den oundvikliga konflikten mellan mig och GPS-tanten. Hon dirigerar oss fel och jag drabbas av samma frustration som åkerägaren Ernst:

- Hon kan väl för fan inte veta vart vi ska hän!

I mobilens Facebook kan man ”checka in” och berätta för facebookvänner var man befinner sig. När jag upptäckte funktionen var jag på resa och checkade in överallt, hela vägen hem. Det hade varit bonus om man ”sprang på” någon som knapptat in sig i närheten.

Den digitala världen är förförisk, och vi låter oss förföras.

Mobilen är med överallt. En del tar till och med med den in på toaletten och en undersökning visar att var sjätte mobil innehåller fekalier.

GPS, check in, övervakningskameror. Varje minut av våra liv kan kartläggas. Klockan 10 ringde hon dit, klockan 10.15 tog hon ut pengar och klockan 10.40 köpte hon en liter mjölk.

Jag har inte behov av att gömma mig. Vänner och vänligt sinnade får gärna hitta mig. Det är däremot en mänsklig rättighet att få leva anonymt, om man vill det. Det är till och med en rättighet att få bryta mot regler. Hur förfärligt skulle det inte vara om alla lydde allt?

Nä, vi fascineras av den fredlöse, Robin Hood, rebellen och vi älskar filmer om dem som gör uppror. I vårt digitala samhälle är det nästan omöjligt att medvetet välja ett liv utanför samhället.

Datanörden som rör sig obehindrat i cyberrymden kanske vet vilket virtuellt träd han kan gömma sig bakom. Vi andra tar skydd i massans sju miljarder jordbor och tror att vi inte syns. Men vi lämnar elektroniska spår efter oss, överallt, på samma sätt som en snigel lämnar snigelslem efter sig.

Och vi gör det frivilligt.

GPS (Global Positioning System) drivs av det amerikanska försvarsdepartementet. Vad spelar det för roll? Jag vet inte. Inte mer än att makten alltid haft intresse av att spåra och knäcka motståndare.

Å ena sidan, jag tror inte att USA:s militär har intresse av just mig. Å andra sidan så är det trist att dom inte har det. Det betyder att jag inte är så oppositionell som jag skulle vilja vara.